

DELO ŽIVLJENJE

torarne obutve alpina žiri

Letnik 11

Številka 7

Žiri, 13. julija 1972

Izvoz v prvem polletju nad planom

Letni plan izvoza, ki je bil postavljen v višini 3.200.000 \$, smo v prvem polletju dosegli za 73% in sicer 99% vzhodnega in 50% zahodnega izvoza. Pri vzhodnem izvozu smo upoštevali tudi dobave naših kooperantov.

V primerjavi s prvim polletjem lanskega leta smo letos povečali vzhodni izvoz za 80% in zahodnega za 33%. Upamo, da si bomo s povečanjem zahodnega izvoza zagotovili tudi za prihodnje leto nezmanjšano pravico do izvoza na vzhod (ključ), če nas ne bo konkurenca prehitela.

Ceprav smo nameravali do konca prvega polletja zmanjšati naše izvozne zaloge na minimum, nam je to le delno uspelo. Odpremi nalogi zajemajo modele, ki so bili naročeni v osnovnem in dodatnem naročilu. Ker pa smo doslej izdelali le prvo naročilo, ne moremo kompletirati večje število odpremi nalogov, zato so nam ostale v skladišču še količine iz osnovnih naročil.

Do sedaj prejeta osnovna in dodatna naročila in visok odstotek izpolnitve plana v prvem polletju nam zagotavljata, da bomo postavljeni letni plan in sprejete obveze do naših kupcev pravočasno izpolnili. SM

Izvoz smučarskih čevljev v zahodno Evropo in v Ameriko je že dolga leta ena od trdnih postavk našega gospodarjenja. Na sliki: Odprema s kontejnerji.

Premalo kreditov

V jugoslovanskem gospodarstvu nelikvidnost — pomanjkanje denarja za pravočasno poravnavo dolgov — že nekaj let hromi proizvodnjo in vse druge gospodarske panoge. Precejšnje število podjetij nikakor ne more izterjati svojih terjatev in ima pogosto blokiran žiro račun, ker na njem ni niti dinarja. Znani so celo primeri, ko so žiro računi blokirani kar vse leto, tako da podjetja ne morejo redno izplačevati niti osebnih dohodkov.

Kako v tem pogledu stoji naše podjetje? Vemo, da za zaloge surovin in gotovih izdelkov rabimo ogromno denarja. Ali ga imamo dovolj, da lahko redno obratujemo?

Tovarišica Ana Strlič, šefinja finančne službe, nam je o tem povedala:

Zaostreni ukrepi kreditne politike, povečane obresti na kratkoročne kredite in zahteve po takojšnjem plačilu dobaviteljem nam povzročajo v finančnem poslovanju vedno večje težave.

Glavni viri obratnih sredstev so v teh mesecih vsako-

dnevni priliv iz naših prodajal, redna plačila izvoza na vzhod in odobreni krediti za izvoz. V prejšnjih letih nam je naša poslovna banka v večji meri kreditirala izvoz, medtem ko moramo sedaj izvozne zaloge skoraj v celoti financirati iz lastnih sredstev. Izvozne kredite pa dobimo le za čas od dneva iz-

voza do dneva, ko inozemski kupec plača račun.

Domači kupci nam razmeroma dobro plačujejo zapadle fakture. Približno 19% kupcev (glede na vrednost) pa moramo stalno opominjati oziroma sodno izterjati.

Pri usmerjanju obratnih sredstev dajemo prednost uvozu in nekaterim domačim dobaviteljem, ki so prav tako vezani na uvoz surovin, sicer nam ne morejo zagotoviti pravočasne dobave materiala.

Ne smemo pa prezreti vrstnega reda, ki ga glede upnikov določajo predpisi.

Se večje težave predvidevamo v naslednjih dveh mesecih, ker se prodaja na domačem trgu približuje mrtvi sezoni, z izvoznimi krediti pa bomo odplačevali že doslej odobrene kredite. Upamo, da to stanje ne bo predolgo trajalo, kajti naša prodajna služba je že začela ukrepati, da zmanjša zaloge v tovarniškem skladišču in prodajni mreži.

Ob izvajanju multilateralne obvezne kompenzacije smo imeli blokiran žiro račun le prvi dan, ko služba družbenega knjigovodstva še ni imela celotnega pregleda. Zato lahko trdimo, da je naša finančna sposobnost v zadnjih mesecih še kar zadovoljiva.

Vsem članom delovne skupnosti in drugim bralcem čestitamo ob 22. juliju — dnevu vstaje slovenskega naroda!

Kljub vsem naporom — zastoji v proizvodnji

Znano je, da je v letošnjem letu prišlo do velikih podražitev in pomanjkanja usnja. V juniju smo zaradi tega začeli v težave, ki jih nismo mogli prebroditi brez večjih zastojev v proizvodnji, predvsem v montaži, na traku 7 v B izmeni. Materiali so bili sicer pravočasno naročeni, predvsem na domačem tržišču (ker se uvoza, kolikor je le mogoče izogibamo), vendar so nas nekateri domači dobavitelji pustili na cedilu. Sprejeli so naročila, čez mesec dni ali še pozneje pa so sporočili, da se dobavnih rokov ne morejo držati, ker ni-

majo na razpolago ustreznih surovin, predvsem surovih kož, in da tudi njihovi obratni stojijo.

Nemudoma smo nekatere materiale skušali nabaviti iz inozemstva, seveda kolikor nam je to dopuščal odobreni uvozni kontingent. Prav v kolekciji za jesen-zimo imamo veliko gumijastih in poliuretanskih odlikov, ki smo jih morali naročiti v inozemstvu in je zanje precej dolg dobavni rok. To je povzročilo še druge težave. Tako se je pripetilo, da smo imeli v skladišču za določene artikole že dobavljeno zgornje usnje,

ni pa še bilo podplatov. Pri artiklih, pri katerih je bil dobavni rok za podplate krajši, pa nismo dobili istočasno tudi zgornjega usnja. Prisiljeni smo bili zamenjavati plane. Predčasno smo dali v proizvodnjo škorenj za izvoz v Rusijo, da smo s tem bolj zaposlili šivalnice. Vendar se je ta vrzel pozneje pojavila v montaži, saj smo imeli primere, ko smo morali več pri krojevalcev oziroma sekalcev zgornjega usnja poslati na dopust in na razna dela v skladišča. Zaradi tega je bilo okrnjeno delo tudi v šivalnici in je nastalo pomanjkanje

zgornjih delov za montažo.

Tu so torej vzroki za zastoje v proizvodnji v juniju na traku 7.

Upam, da bo naši nabavni službi med kolektivnim dopustom le uspelo pravočasno priskrbeti ustrezne materiale in da bo takšnih problemov v proizvodnji čim manj.

Tone Klemenčič

Birokracija ali kaj?

Prj nabavi surovin in drugih materialov nimamo težav samo zaradi devalvacije dinarja, pomanjkanja in podražitve surovin ter reprodukcijskega materiala na domačem in svetovnem tržišču. Pogosto naletimo vrh vsega še na nerazumevanje in birokratske postopke nekaterih zveznih organov.

Poglejmo enega iz vrste takšnih primerov!

Ob koncu lanskega leta smo uvozili od firme PFAFF več stolpastih šivalnih strojev za všivanje in obrezovanje podloge. Za brušenje nožkov pri teh strojih potrebujemo majhen strojček (brusilnik), ki smo ga istočasno naročili pri isti firmi, z namenom, da bomo vse stroje prejeli hkrati. Šivalne stroje smo lahko uvozili brez posebnega dovoljenja iz retencijskih sredstev podjetja. Brusilnik pa ni namenjen direktno za izdelavo čevljev, zato smo morali priskrbeti od zvezne gospodarske zbornice — sekretariata za kovinsko in elektro industrijo — posebno soglasje za uvoz.

Vlogo smo odposlali 17. novembra 1971, soglasje za uvoz pa smo prejeli 16. decembra, vendar s pogojem, da uvozimo strojček do konca leta. To pa ni bilo mogoče, saj ga ni dobavitelj še niti izdelal. Zato smo pred

koncem leta obvestili zbornico, da v letu 1971 soglasja ne moremo uporabiti in zaprosili za podaljšanje roka. Na tri pismene urgence ni bilo odgovora. Medtem smo večkrat tudi osebno (ko smo imeli druge opravke v Beogradu), pa tudi telefonično poskušali doseči rešitev prošnje. Pri vsem tem gre za strojček, vreden samo 400.— DM ali 2110 dinarjev. Naše podjetje pa ima vsak dan veliko škodo, ker nabavljenih proizvodnih strojev ne moremo uporabljati brez brusilnika.

Na zbornici dobro vedo, da je Alpina močan izvoznik čevljev na konvertibilno področje (v zadnjih desetih letih je povečala izvoz smučarskih čevljev za več kot 16-krat). Mi smo na vse načine dokazovali, da nam bo brez brusilnega strojčka izvoz zastal. Toda vse zaman. Referentka, ki izdaja takšna soglasja, je vselej povedala le to, da soglasja ne more izdati, ker zvezni sekretariat za zunanjo trgovino še ni določil deviznega kontingenta za leto 1972.

Sele ob koncu maja je celotna zadeva prišla tako daleč, da smo strojček lahko odpoklicali.

Ta primer sem navedel predvsem zaradi tega, da bi bili člani kolektiva seznanjeni, koliko dela in problemov imamo včasih celo z uvozom blaga majhne vrednosti, vendar pa za našo proizvodnjo velikega pomena. Po drugi strani pa vemo, da nekatera podjetja uvažajo brez posebnih težav proizvode, ki niso tako nujno potrebni in brez katerih bi lahko shajali. **Lojze Kopač**

Šolanje po francosko

V južno-francoskem mestu Romans je poleg znane tovarne čevljev tudi eden izmed večjih, gotovo pa eden najbolj opremljenih čevljarških šolskih centrov v Franciji

Kot je običaj na zahodu, je vsa industrija koncentrirana v predmestju, v tako imenovani industrijski coni. V Romansu je v tej coni tudi čevljarški šolski center. Ta ima že dolgo tradicijo, vendar je dobil sedanjo obliko pred dobrimi sedmimi leti z dekretom ministra za industrijo. Takrat so tudi sezidali novo moderno stavbo, v kateri so upravni prostori, hala z učnimi delavnicami, skladišča materiala in gotovih izdelkov in tudi internat. Prostori so lepi, svetli ter funkcionalno povezani. Vse je v prtiličju.

Center sprejema določeno število fantov in deklet, ki so končali obvezno osnovno šolanje in jih šola za pet čevljarških poklicev. V vsakem poklicu pa se lahko učenec izuči ali za ozki profil poklica (proizvodni delavec), ali pa za široki profil (predelavec, modelir). Šolanje traja za ozki poklicni profil 6 mesecev, za široki profil pa eno leto. V času mojega obiska je bilo na šoli 150 učencev, 100 za poklic ozkega profila, 50 za poklic širokega profila.

Način šolanja je bistveno drugačen kot pri nas. Učenci sploh nimajo splošnih predmetov kot so: računstvo, zemljepis in zgodovina, ker so le-te že osvojili v osnovni šoli. Poudarek šolanja je torej na praktičnem delu pri strojih. Tako imajo tudi ves teoretični del pouka ob stro-

jih. Delavnice so opremljene z najrazličnejšimi stroji, ki so po besedah direktorja šole g. Louisa Boquierja zadnja beseda tehnologije v Franciji, Nemčiji in Ameriki. Na moje vprašanje, kako zmorejo take investicije, mi je direktor povedal, da jim stroje kupujejo čevljarške tovarne, s katerimi sodelujejo, ali pa jih dobijo na preizkušnjo od proizvajalcev čevljarških strojev.

Pri obhodu nisem nikjer opazil, da bi kdo izdeloval čevlje ročno. Na moje začudenje mi je gospod Boquier (ne brez ponosa) razložil, da v Franciji ne rabijo strokovnjakov, ki bi znali narediti čevljev ročno!

Izdelke učencev prodajajo v posebni trgovini (last šole), pa tudi v trgovinah drugih tovarn po vsej Franciji.

Zanimivo je, da kot in-

strukturji na šoli poučujejo starejši kvalificirani delavci, ki so končali poseben šestmesečni tečaj za inštruktorje. S takim načinom pouka so zelo zadovoljni in menijo, da je dosti boljši od klasičnega.

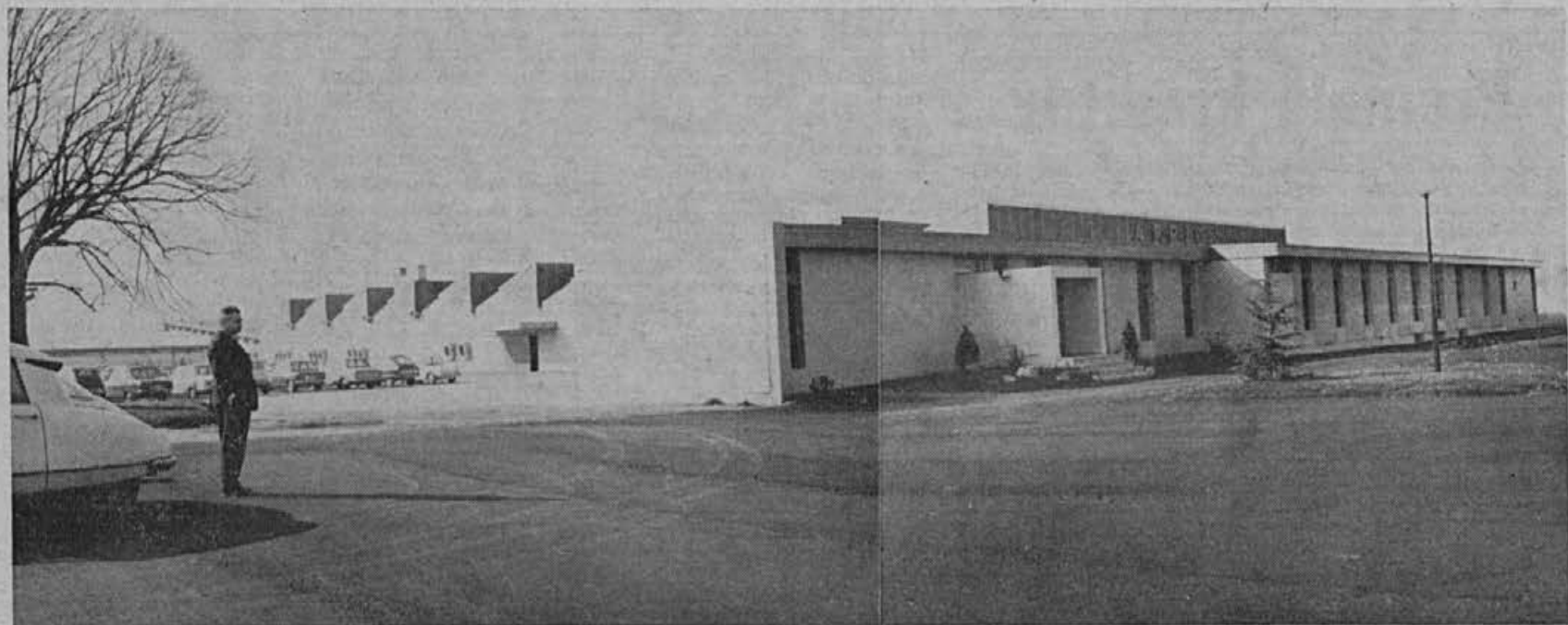
In na koncu naj povem, da se lahko vpiše v čevljarško šolo vsak francoski državljan, pa tudi tujci, ki jim to dovolji ministrstvo za industrijo. Šolanje je brezplačno, kar v Franciji sicer ni pravilo, internat in hrana pa stane kakih 320 frankov na mesec, kar je za naše pojme že precej (nekaj nad 1200 din). Vendar pa te stroške v glavnem plačajo tovarne, za katere se učenci šolajo.

Med učenci sem opazil več črncev in mulatov, kar je znak, da na teh šolah pripravljajo kader tudi za afriške dežele.

Ernest Demšar

Dopisujte v DELO, ŽIVLJENJE

Vse sodelavce naprošamo, naj svoje prispevke za naslednjo številko oddajo vsaj 1. avgusta, t. j. prvega dne po kolektivnem dopustu.

Čevljarški izobraževalni center v Romansu je prava mala tovarna. Bodoči čevljarški delavci se izučijo predvsem praktičnega dela na sodobnih strojih.

Kdo bo žel?

Torej zdaj vemo. Vsaj približno. Temeljne organizacije združenega dela, ki jih predvidevajo ustavna dopolnila, so zaenkrat še papir in črka. Kaj ukreniti, da bomo lahko dosegli cilj, ki ga ustava predpisuje? Mislím, da nam mora predvsem biti jasno, kaj pravzaprav hočemo. Zato bi morale »pljuniti v roke« predvsem naše družbeno-politične organizacije, ki naj ljudem približajo vrednosti ustavnih dopolnil. Ustanavljanje temeljnih organizacij združenega dela mora biti zasnovano na interesu v njej združenih delavcev (kakor so napisali strokovnjaki), zato moramo osvetliti možnosti, ki nam jih dopolnila prinašajo. Da smo povsem odkriti: Sindikat in Zveza komunistov, ki naj bi bila osrednja nosilca političnega dela, čenaka zares trdo delo. Še posebno, ker ljudje dokaj nezaupljivo gledajo na take novosti, češ, iz te moke ne bo kruha. Izkušnje!

Pa vendar! Spoznajmo pridobitve, ki nam jih ponuja zakon. (Bistvo in osnovni namen sta kar lepo obrazlo-

žena v prejšnji številki). Poizkusimo ugotoviti, kakšne možnosti za to imamo v našem podjetju. Sodim, da bomo potem vsi bolj natanko

vedeli, kaj nam to prinaša, kakšne rezultate, posledice. Predvsem pa bodimo dosledni. Doslednost zahtevamo tudi od drugih. Tudi od komi-

Tako si naš karikaturist zamislja povezavo temeljnih organizacij združenega dela.

Mladi sodelujejo

V soboto 10. junija so nas obiskali mladinci iz tovarne »Jelen«. Zeleli so se seznaniti z nami, spoznati naše delo v tovarni in v mladinski organizaciji. Po sprejemu smo jim razkazali naše obrate. Z zanimanjem so si ogledali proizvodni proces; posebno pozornost pa je pritegnila izdelava naše smučarske obutve. Zelo so bili presenečeni, ker pri nas opravljamo s stroji nekatere delovne operacije, ki jih sami še vedno delajo ročno.

Po ogledu proizvodnje smo naše goste povabili v jedil-

nico na skromno zakusko. Srečanje je potekalo v pravem prijateljskem vzdušju in razgovoru, v katerem je sodeloval tudi tovariš Stanko Čar, ki je opisal zgodovinski razvoj našega podjetja. Za tem je predstavnik mladih iz »Jelena« sprejel tudi naš direktor Izidor Rejc. Za zaključek smo si skupno ogledali naš kraj.

Popoldne smo se vsi skupaj odpeljali do Trebije, kjer smo preživeli še prijetno urico, nakar smo se poslovili in se dogovorili, da se še srečamo. Zares, takih srečanj si

še želimo, ker so zelo koristna za izmenjavo delovnih izkušenj in prijetno sprostitev po napornem delu.

Ksenija Ikić

sije, ki je bila imenovana za izdelavo programa v zvezi z TOZD. Kajti ta komisija bo morala proučiti pogoje za ustanavljanje temeljnih organizacij združenega dela. Napravila bo strokovno analizo okoliščin, ki jih je treba upoštevati za večjo gospodarsko in družbeno učinkovitost TOZD, kakor tudi vseh možnih oblik združevanja. Analizirala bo ekonomske, organizacijske in samoupravne razmere v podjetju. Seveda bomo morali tudi te naloge deliti. Analizo ekonomskih in

organizacijskih razmer in pogojev naj izdelajo za to usposobljeni strokovnjaki, oceno samoupravnih razmer pa naj napravijo predvsem sindikat in ostale družbenopolitične organizacije ob sodelovanju čim večjega števila delavcev. Sele potem bi se odločili. Na ta način lahko računamo, da bomo priprave zares smotrno izvedli. Če pa bomo dosledni še pri uresničevanju lepo zapisanih načel, lahko računamo, da bo žel tisti, ki bo sejal.

N. Podobnik

Kadrovske spremembe

V mesecu juniju je nastopilo delo 19 novih delavcev, delovno razmerje pa je prekinilo 5 delavcev.

V obratu v Zireh so bile naslednje spremembe: delo so nastopili: Jereb Peter — NK delavec, Bogataj Ivanka — NK delavka, Brađeško Slavko — kovinarski delovodja in Novak Stefan — NK delavec. Delovno razmerje pa je prenehalo Jereb Angeli — priučen delavki, ki je odšla v pokoj.

V obratu v Gorenji vasi so nastopile 3 NK delavke: Pečelin Marija, Oblak Anica in Setničar Metka, delovno razmerje pa je v poskusni dobi prenehalo Čemažar Mileni — NK delavki.

V obratu na Colu so se zaposlile: Vidmar Slavica, Bizjak Nevenka, Bajc Ivanka, Vodopivec Marija, Koren Anica, Kovšca Danica, Božič

Marija, Bolčina Doroteja in Ruš Marija — vse NK delavke.

Prodajna mreža je v preteklem mesecu sprejela Turnšek Nado in Jeram Cveto — KV delavki v prodajalni Celje in Bukvič Milana — KV delavca v prodajalni v Karlovcu. Delovno razmerje pa je prenehalo na lastno zahtevo Mitar Arsenu iz prodajalne Zagreb I, Košar Angelci — KV delavki iz prodajalne Maribor in Aljančič Viktoriji — KV delavki iz prodajalne Kranj.

A. F.

Poročili so se: Poljanšek Nace in Maček Zdenka ter Mravlje Pavla.

Iskreno čestitamo!

Angela Jereb upokojena

Junija letos si je Angela Jereb pridobila pogoje za starostno upokožitve. Med zad-

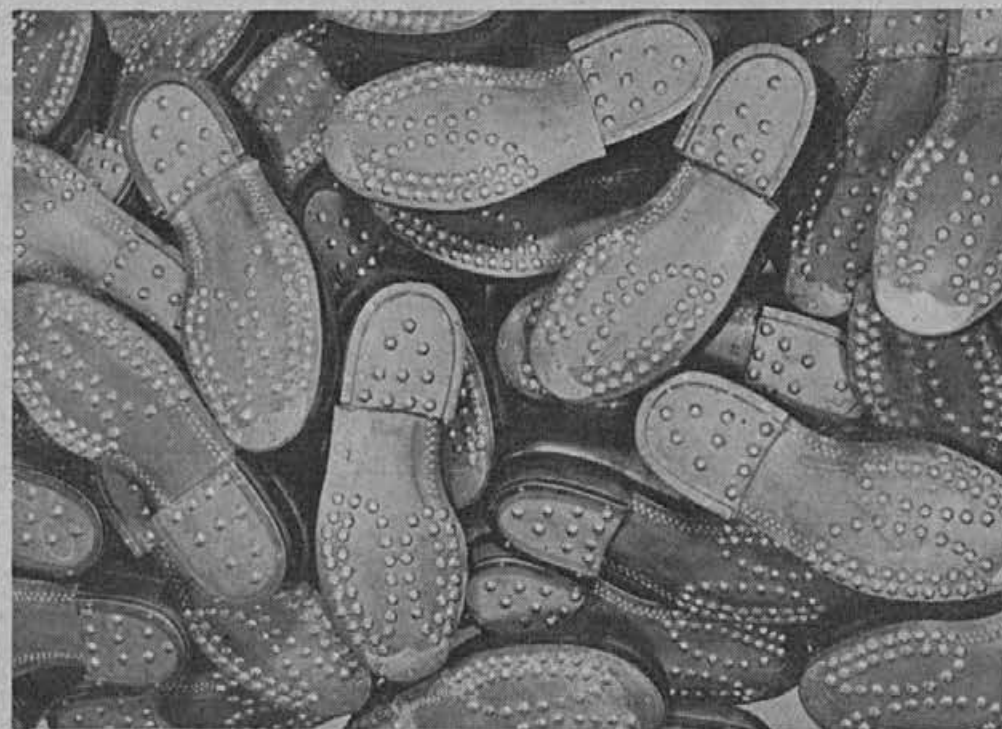

nimi dnevi dopusta smo jo povabili, naj nam pove kaj o sebi:

»Sedem let mi je bilo« pripoveduje Angela, »ko sem šla od doma. Doma nas je bilo veliko in, čim smo otroci do dobra shodili, že smo morali od doma. Mene je pot zanesla k nekemu kmetu, pri katerem sem bila sprva za pesterno, ko sem toliko odrasla, da sem lahko uporabljala orodje, pa še za delavko pri kmečkih opravilih.

Delavnik je bil dolg, ni bilo ne praznikov ne nedelje. Tudi zaslužka ni bilo. Le redko kdaj sem dobila denar in nekaj obleke. S tem sem bila odpravljena za celo leto. Najtežje je bilo pozimi, ko nas je zeblo na vsakem koraku.

Leta 1954 sem se zaposlila v podjetju »Metka« v Zireh. Šele takrat sem prvič v življenju delala samo po 8 ur

Iz zgodovine našega podjetja ob 25-letnici:

V prvih letih so bili okovani delavni čevlji eden od glavnih naših izdelkov, ki so sloveli po trpežnosti.

na dan in za to delo prejela primerno plačilo. Leta 1959 smo se priključili ALPINI, v kateri sem delala vse doslej.

V pokoj grem rada. Če mi bo zdravje naklonjeno, bom

po malem delala ter se posvetila domu.

Tudi mi, Angela, Vam želimo obilo zdravja in sreče v pokoju.

Ernest DEMSAR

Oglas!

Tričlanska družina išče dvosobno stanovanje v Zireh ali bližnji okolici. Jereb Franc, Stara vas 182

Po slovenski planinski transverzali

Pot po slovenski planinski transverzali, ki smo jo žirovski planinci začeli lansko leto, bomo letos nadaljevali. Naša pot se je lani končala na Smrekovcu nad Crno na Koroškem. Opisal bom pot, po kateri bomo letos organizirali pohod. Tura bo dolga tri dni, kdor se bo odločil za pot do Okrešlja, ali štiri dni, kdor bo sestopil na Jezerškem.

Peljali se bomo do Luč v Savinjski dolini in naprej do rojstne hiše komponista Blaža Aničiča. Od tam imamo še dve uri in pol hoda do kočice na Loki pod Raduho, kjer bomo tudi prenočili.

vrvijo. Zelena dolina pod nami je vedno globlje. Pot nato zopet postane položnejša. Ponekod je celo ravnina poraščena s travo in cvetjem. Pod vznožjem Ojstrice na Zelenici zagledamo Kocbekov dom

Naši planinci osvajajo slovensko planinsko transverzalo. Na sliki: Ob začetku transverzale pred Mariborsko kočico na Pohorju.

Zgodaj zjutraj naslednjega dne bomo po enourni hoji že na Raduhi. Odprl se nam bo prelep pogled na Savinjske (Kamniške) Alpe. V lepem vremenu se vidijo tudi Julijske Alpe. Pod nami je Robanov kot z belim prodiščem in zelenim dnom, kamor nas tudi pelje pot. Z Raduhe se bomo spustili do zavetišča Grohod. Nekdo se rad spušča, drugi spet ne, toda ta pot pelje dve uri samo navzdol, dokler ne bomo prišli do Rogovilca. Tu krene transverzala po brvi čez Savinjo in naprej po dolini, malo navzgor do Robanove planine ali kota, kjer se bomo lahko okrepčali z okusnim mlekom ali maslom. V tej dolini bo vsakdo našel nekaj, česar ne bo nikdar pozabil.

Po počitku se bomo začeli počasi vzpenjati. Steza ponekod pride v pravo strmino, zato si pomagamo z jekleno na Korošici. Od Rogovilca pa

do omenjene kočice bomo rabili dobre štiri ure. Tu bomo za ta dan končali in si tu nabrali novih moči za naslednji dan.

V prvem svitu se bomo povzpeli na Ojstrico in ne bo nam žal poldruga ure vzpona. Kako mogočna se nam bo zdela Radoha v ozadju, pred nami pa se bodo pomerjali vrhovi, ki jih bomo še osvojili na naši poti. Vračali se bomo po isti poti do razcepa, kjer nas čakajo nahrbtniki, ki smo jih prej odložili. Od tod nas vodi pot čez vršace in čeri v strmine Luške Brane, ki ji Stalerci pravijo Baba.

Na tej poti bomo srečali le malo planincev, s katerimi se srečaš, se prirčno pozdraviš kot s starim znancem.

Še vzpon na Planjavo. Od tam se lepo vidi nazaj na že prehojeno pot. Pred nami pa bo Brana, Turška gora in Skuta.

S Planjave nas bo peljala pot do kočice na Kamniškem Sedlu, nato se bomo povzpeli še na Brano. Sledil bo spust na Okrešelj. Od Ojstrice do Okrešlja bo štiri ure hoda. Pot tistih, ki se bodo odločili za tridnevni pohod, bo tu končana. Le še spust k slapu Rinka in naprej do ceste, kjer bo čakal kombi za povratek proti domu.

Ostali, ki si bomo rezervirali za planine štiri dni, pa se bomo v Frischaufovem domu odpočili in se okrepili, da bo dovolj moči za vzpon po Turškem žlebu in naprej na Skuto. Od kočice do Skute

Peco ter Pristavški Storžič, globoko spodaj pa lepo livado jezera (Jezerško).

Po krajšem počitku bomo šli še na Kočno, ki skoraj nima slabšega razgleda od Grintavca. Spust s Kočne je lep in zanimiv. V dveh urah smo pri Češki koči. Od kočice ni več daleč v dolino, saj smo v dobri uri na Jezerškem, kjer se naša tura konča.

Vsi, ki hodimo po gorah, ne pozabimo besed, ki jih je zapisal KUGY: »Varujte očnice! Pustite ta simbol večne čistosti gora v njeni žametasti lepoti na ozkih zelenicah v pečeh njihove domovine!

Planinci morajo biti pripravljene tudi na meglo, mrz in druge vremenske nevšečnosti. Zato nikoli v planine brez primerne obleke!

Na sliki: Naši planinci se spuščajo s Triglava.

je naporene štiri ure hoda. Ni pa težka pot naprej do Zoisove kočice dve uri, kjer bomo prenočili.

Ostane še četrti dan, ko se bomo povzpeli še na Grintavec in Kočno. Z Grintavca je čudovit pogled na tuje gore, bele snežniške skrajnike Visokih Tur s Hochalm Spitze (3358 m) in Ankogelom (3263 metrov) na čelu, bliže zagledamo Obir, Lobnik, Ojstro,

Kaj bi vele na vaših klobukih? Le obtoževale bi vas pred gorami kot surove grabeže in plenivce.«

Odhod na zgoraj opisano pot bo 21. 7. 1972 ob 15. uri izpred zadruženega doma. Ob prijavi, ki jih zbira vratar Alpine, je potrebno navesti, ali se prijavite za tri ali štiritidnevni pohod.

Franc Jesenko

Gremo na morje!

Sredi poletja smo. Dnevi so vroči in kar prijetneje je misliti na dopust in letovanja kot na delo.

Počitniški dom oz. naše počitniške hišice v Umagu so polno zasedene. Nekaj prostih hišic je še proti koncu avgusta in seveda v septembru, to je v posezoni. V tem času se člani kolektiva neradi odločajo za dopust ob morju, čeprav so tisti, ki se odločijo, z letovanjem skoraj vedno zadovoljni. Temperatura je zmernejša, dobi se vse vrste sadja in lažje se odpočijejo v miru, ko ni več tako hudega navala na obalo.

In cena letovanja? Nekateri pravijo, da je kar sprejemljiva, drugi so zopet mnenja, da je glede na to, da imamo svoje hišice, previsoka. Pogled v kalkulacijo nam pove, da večji del zavzamejo materialni stroški. Na osebne dohodke odpade približno 20%, kar seveda ni malo. Upoštevati je treba dejstvo, da je za počitniški dom, ki posluje samo dobre tri mesece, zelo težko dobiti primerno strokovno osebje za kuhinjo in strežbo. Kaj vse je odvisno od izbire osebja, pa vsi vemo. Med stroške je seveda vključeno tudi in-

vesticijsko vzdrževanje in obnavljanje skupnih objektov, oz. vseh skupnih osnovnih sredstev.

Počitniška skupnost si velikih presežkov ne ustvarja. V samih hišicah ni omembe vrednih novosti. Premenjalni smo preperle zavese na oknih in vratih, ter v vsako hišico namestili mali kuhalnik.

Glede na vse večje število interesentov za letovanje ob morju je odbor za sredstva za skupne porabe pomladni odbor predlog za povečanje nekaterih hišic v Zlatorogu za 2 ležišči. Vendar tega sklepa ne bo mogoče uresničiti, ker občina Umag ne dovolj v naselju nikakršnih novih zidav niti dozidav. Letos smo

problem premajhnih kapacitet za letovanje delno rešili s pomočjo občinskega sindikalnega sveta Škofja Loka, ki organizira letovanja na Rabu in v Strunjanu. Prihodnje leto pa bo treba misliti še na druge rešitve.

Težko vprašanje v našem podjetju je letovanje med kolektivnim dopustom. Večina bi rada letovala v tem času, kar pa praktično ni mogoče. Pristojni odbor je to obravnaval in odločil, naj imajo ugodnosti letovanja med kolektivnim dopustom vsako leto drugi člani kolektiva in ne vedno eni in isti; oziroma tisti, ki se prej prijavijo. To bo prihodnje leto upoštevano.

Majda Jesenko

Prijeten dopust!

Skoraj vsi člani naše delovne skupnosti nastopijo 14. julija letošnji redni dopust, ki bo trajal do 31. julija. Izjema so le delavci vzdrževalnega obrata (ti bodo medtem opravili remont in generalno čiščenje tovarne) in pa tisti delavci, ki še nimajo pravice do dopusta in bodo pomagali pri remontu in čiščenju. Kolektivni dopust tudi ne velja za delavce v naših prodajalnah; ti vedno izrabijo dopust postopoma, saj trgovin ne kaže zapreti. Tudi v strokovnih službah bodo morali posamezni delavci dežurati zaradi stikov z zunanjim svetom.

Strokovnjaki priporočajo, naj se dopust porabi za rekreacijo, t. j. za obnovev delovnih moči, kar je končno tudi namen dopusta.

To pa lahko dosežemo na različne načine. Napačno je mnenje, da se človek najbolje odpočije z ležanjem. Nasprotno, tudi med dopustom mora človek ostati agilen, le da naj spremeni vrsto aktivnosti, po možnosti pa naj spremeni tudi okolje.

Priporočajo torej takšne počitnice, pri katerih bo človek nekaj počel, vendar ne tisto, kar počne v službi. Zlasti so priporočljive vse vrste športa na zraku: plavanje, planinarjenje, hoja po gozdovih, itd. Delavcem, ki delajo pri fizično težkih opravilih, bi priporočili lažje športne panoge, pisarniškim in podobnim delavcem pa nasprotno, športne panoge, ki zahtevajo več napora, pa tudi kmečk. ko ali drugačno fizično delo.

Tistim, ki čez leto ne utegnejo brati knjig, bi priporočili, naj med dopustom preberejo kako knjigo. Tistim, ki vse večere presede pred televizorjem pa svetujemo, naj ga za kak teden zapečatijo. Sploh pa bo dopust najbolj koristen, če ga bomo uporabili za tisto dejavnost, ki nas veseli.

Najmanj priporočamo dopust v družbi alkohola. Ta namreč ne bo obnovil naših moči, ampak prej narobe.

Teh 14 dni čim manj mislimo na službo in na delo, ki nas čaka po dopustu. Pač pa želimo, da bi se vsaj proti koncu dopusta sponmili na naše glasilo in nam napisali, kako preživljate počitnice. Vaše prispevke — po možnosti s slikami — bomo prav radi objavili v avgustovski številki. Veseli pa bomo tudi razglednic.

Torej, prijetne počitnice in nasvidenje 1. avgusta!

Uredniški odbor

Poletje je čas okužb

Zajedalci nam ogrožajo zdravje

Črevesnih glist je več vrst — pri nas so najbolj razširjene tako imenovane valjaste gliste. Raziskave so pokazale, da dandanes trpita za črevesnimi paraziti dve tretjini človeštva. Črevesni zajedalci ali gliste, kakor jih običajno imenujemo, žive v črevesju svojega gostitelja — človeka. So ena najbolj razširjenih nadlog širokih ljudskih množic, še posebno pri nas. Praviloma jih najdemo pri ljudeh vseh starosti, zato si upravičeno zastavljamo vprašanje, kako naj rešujemo ta socialno-medicinski problem, kako naj spoznamo nosilce črevesnih zajedalcev in kako naj preprečujemo, oziroma zdravimo to obolenje.

Gliste se zelo pogosto naselijo v prebavilih človeka. Znamenje glistavosti so nasploh neopredeljena. Pri hujših okužbah prevladujejo bolečine v trebuhu, motnje v prebavi, utrujenost, nemirno spanje in živčna razdražljivost. Črevesne gliste povzročajo v prebavilih človeka težave, ki se izražajo kot preobčutljivost, napadi, podobni padavici ali histeriji, krči, znamenja, podobna vnetjem možganskih open itd. Kot tučki v telesu lahko gliste povzročijo še vrsto drugih težav. Bolniki postane nemirni, razdraženi, pogosto celo pobit, izgubi sposobnost za koncentracijo na delovnem mestu, zaradi česar lahko pride do nesreč pri delu.

Naštelj smo nekaj splošnih znakov, ki nam lahko povedo, da so se v prebavilih našle gliste. Zanimivo pa je, da večina bolnikov sploh ne ve, da se je okužila z glistami. Zato se pogosto dogaja, da cele družine dolga leta ali celo desetletja gostijo te neprijetne parazite. Se posebno so ogroženi kolektivi, v katerih žive nosilci teh zajedalcev: otroški vrtci, internati, tovarne, šole. Najbolj izpostavljeni glistam so otroci, ki se okužijo pri dnevnih aktivnostih — pri igri, pri sanju prstov itd.

Do okužbe pride pretežno skozi usta. Nalezljive oblike glist pridejo v usta s hrano, z umazanimi rokami, s pijavo in z drugimi predmeti, ki pridejo v stik z usti. Še zlasti težko je preprečiti okužbo z jajčeci in ličinkami, ki so zaradi čvrste ovojnice zavarovane pred vplivi okolja. Omenjeni obliki najčesteje najdemo v blatu človeka in nekaterih živali.

Civilizirani narodi nasploh mislijo, da živiti ni težko zavarovati pred okužbo s človeškimi fekalijami. Res je, da sodobne sanitarije in odstranjevanje človeških fekalij v precejšnji meri pomagajo pri preprečevanju okužbe s črevesnimi glistami. Kljub temu pa je znana dolga vrsta primerov, ko so higienski ukrepi odpovedali in

je prišlo do množične okužbe. Dejstvo je, da marsikje vrtove še vedno gnojijo s človeškimi fekalijami. Solata je eden najpogostejših virov okužbe, še posebno pri nas. Poglejmo si nekoliko natančneje dve vrsti črevesnih glist, ki sta v naši državi najbolj razširjeni.

1. **Podančica** najčesteje napada otroke, ker pa je zelo nalezljiva, se okužba hitro razširi tudi na odrasle v družini. Samica podančice, ki potuje skozi debelo črevo in danko, okrog katere izloča veliko število jajčec (okrog 11.000), povzroča okrog danke srbenje, kar je eden od najpomembnejših simptomov. Če jajčeca z umazanimi rokami ali hrano pridejo v usta drugih članov družine, se okužba naglo razširi. Otroci, ki se igrajo po dvoriščih, imajo pod nohti veliko teh jajčec; s sesanjem prstov in dotikanjem ust se tako vedno znova okužujejo. Jajčeca podančice najdemo v hišnem prahu (okužba z dihanjem) po omarah, mizah in oknih, v stranišnih školjках, v posteljnem perilu. Nasploh jih je največ po spalnicah, tako da je okužbi izpostavljena vsa družina.

Najpogostejši znaki okužbe s podančicami so izguba teka, hujšanje, močenje postelje, nespečnost, šklepetanje

z zobmi, bolečine v trebuhu, slabost, bruhanje in alergične reakcije organizma.

Da bi se obvarovali pred okužbo, si moramo redno umivati roke po opravljanju potrebe in pred jedjo. Med zdravljenjem in še teden dni po njem mora bolnik nositi tesno oprijeto perilo, ki preprečuje, da bi jajčeca podančice prišla v stik z rokami in se tako raznesla. Takšno perilo je treba prekuhati vsak dan, posteljnino, spalne srajce in pižame pa dvakrat trikrat na teden.

2. **Navadna ali velika glista** je prav tako zelo razširjen zajedalec človeškega črevesja. Z njo je okuženih približno 650 milijonov ljudi. Navadna ali velika glista je dolga 15 do 35 centimetrov. Živi v tankem črevesu in se hrani z njegovo vsebino. Samica izloča približno 200.000 jajčec na dan; možnost okužbe je zaradi tega zelo velika. Jajčeca se izločijo iz organizma z blatom, se zunaj njega razvijajo v ličinke, pridejo ob ponovni okužbi spet v tanko črevo, prodrejo skozi njegove stene in potujejo po limfnih žilah in venah v jetra, v spodnjo zbiralno veno, v desno srce in v pljučne arterije. Iz pljuč pridejo v usta in od tam nazaj v tanko črevo, kjer se 75 dni razvijajo v odrasle gliste. Ni nujno, da

bi bolnik v tej fazi razvoja navadne gliste imel težave. Tisti, ki pa jih vendarle imajo, običajno tožijo o krčih in neopredeljenih bolečinah v želodcu.

Do hudih težav, ki se lahko končajo celo s smrtjo, pride zaradi preseljevanja odraslih glist. Najdemo jih lahko v izbruhani hrani. Zaidejo lahko v nosno votlino in od tam v pljuča bolnika, v žolčevod, v žolčnik ali slepo črevo. Pri preobčutljivih bolnikih se lahko pokažejo znamenja zastrupitve, ki ga povzročijo razpadanje poginulih glist. Najpogostejši simptomi so nespečnost, izguba apetita, hujšanje, huda živčna razdražljivost; pri otrocih pa lahko pride celo do zastoja v telesnem in duševnem razvoju.

Ogledali smo si dve najbolj razširjeni vrsti iz množice glist, o katerih pa tu ne moremo podrobneje razpravljati. Omenimo le še to, da so pri nas precej razširjene tudi tako imenovane rudarske gliste, bičaste in tako imenovane strongiloides (glista, ki živi v tankem črevesu človeka). Te tri vrste so nekoliko manj pogoste od prvih dveh, vendar pa zato nič manj nevarne.

Omeniti velja še to, da gre v 90% primerov glistavosti za mešano okužbo, kar z drugimi besedami pomeni, da se v 90% primerov v človeških prebavilih zaredita najmanj dve, lahko pa tudi pet vrst glist. Povedali smo že, da sta nalezljivi obliki gliste jajčeca in ličinka. Pri zdravljenju črevesnih parazitov moramo torej vplivati na ta dva faktorja, če želimo doseči dobre rezultate.

V minulih stoletjih je bila v rabi dolga vrsta zdravil zoper črevesne gliste, bolj uspešnih in manj uspešnih. Zdravila, ki bi delovala na več vrst glist oziroma na odrasle gliste, jajčeca in ličinke hkrati pa ni bilo. Šele od leta 1967 dalje, ko so Američani odkrili in poslali na tržišče tiabendazol (Minte-

zol), je zdravljenje črevesnih okužb mešanega tipa uspešnejše. Omenjeni preparat namreč deluje na vseh pet vrst glist, ki smo jih v članku omenili ter na njihova jajčeca in ličinke, kar je nadvse pomembno. Zdravilo lahko dobimo tudi v naših lekarnah, seveda pa se moramo o zdravljenju glistavosti posvetovati s svojim zdravnikom, ki nam bo dal podrobne napotke. Velikega pomena je, da se angažiramo vsi in tako podpremo akcijo za zatiranje črevesnih parazitov pri nas, še posebno pa pri naših otrocih in mladini ter v delovnih kolektivih. In ne pozabimo: če se s črevesnimi paraziti okuži en član družine ali kolektiva, je treba zdraviti vso družino oziroma kolektiv.

Dr. med. Ljubo Dorem

Asfaltiranje ceste že letos

Občani s predela ceste »Lekarna—Umage« so podali Krajevni skupnosti pobudo za asfaltiranje ceste.

Na osnovi lastne udeležbe občanov pri celotni investiciji je svet KS sprejel sklep o sofinanciranju iz sredstev prispevka od mestnega zemljišča. Del investicij pa bo potrebno pokriti iz sredstev delovnih organizacij, namenjenih za komunalno dejavnost.

Celotna investicija brez predhodnih del bo znašala 171.510 din. Občani bodo prispevali 86.000 din. K temu dogovoru pa še niso pristopili vsi zainteresirani v območja ceste. Ker pripravljala dela grede h kraju, pričakujemo tudi njihov solidaren odziv.

Podobne pobude občanov so vsekakor zelo pomembne za urejevanje kraja.

Jože Podobnik — Kolomaz

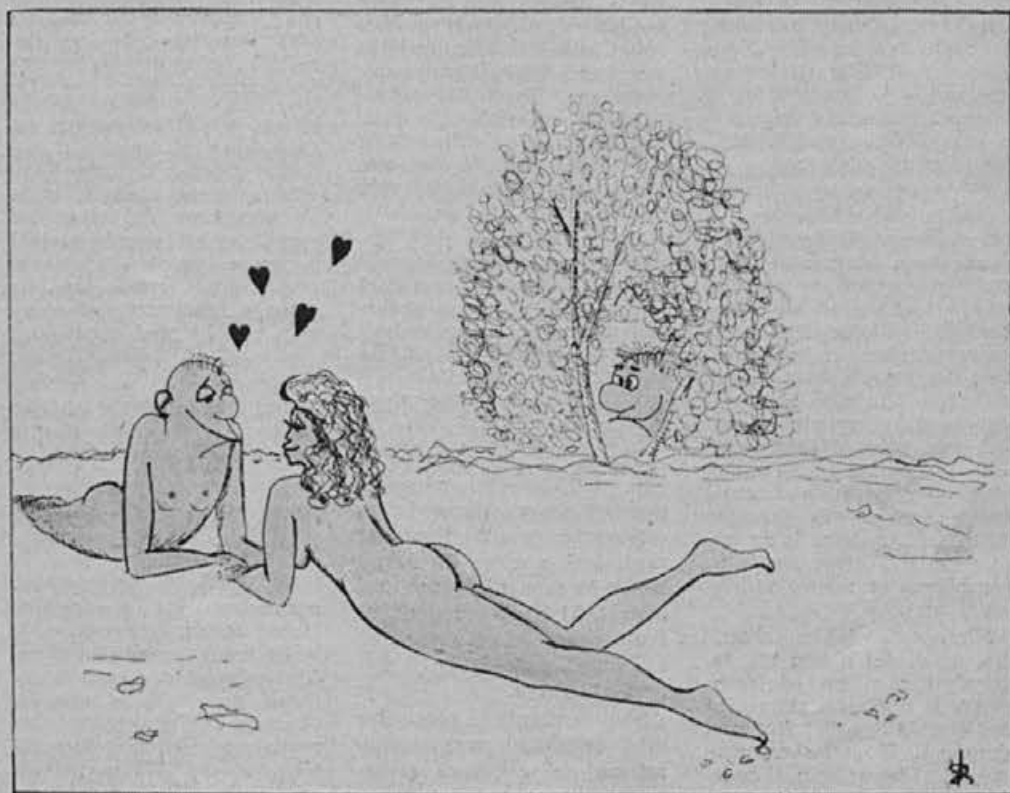
Letoviščarju

Misli, da si bog in da kraljuješ
nad plažo in nad morjem pred seboj.
In misli, da na skalah kje samuješ
z njima, ki ti majeta prestol.

Z Adamom in z Evo. Z njo, ki lepa
še tebi kdaj po žilah zgane kri.
In z njim, ki kakor kura slepa
ne vidi tebe, ko v njen list strmi.

Kako vam je? Pač rajsko. Kot medica
nad vami se razliva blažen mir.
On, vitez nag, je sladek kavalir
in ona mu je zvesta golobica.

On vzvišen nad prešuštvo. Ona ydana
poslušno teši sebe in moža.
O, blagor jima, ker sta čisto sama,
če tebe — naj pač imam za boga.

Druga plat standarda

Brez posebnih statistik lahko trdimo, da življenska raven prebivalcev Zirov — kar se tiče osebne porabe — narašča vsaj tako hitro kot v velikih industrijskih središčih. To niti ni čudno, saj so praktično vsi delazmožni prebivalci zaposleni, gospodarske organizacije pa so dovolj akumulativne, da lahko izplačujejo solidne osebne dohodke.

Vendar pa življenske ravni ne predstavlja samo strogo osebna poraba. Komunalna ureditev, preskrba in možnosti za kulturo — zabavno življenje so druga plat življenske ravni. V tem pa smo v Zireh precej nizko.

Kaj pomagajo kopalnice, pa naj bodo obložene še s tako keramiko, in pralni stroji, če jih ni mogoče uporabljati? Kadar je vreme suho, ni dovolj vode, ko pade dež, pa iz pip teče blatna voda.

Vedno večja poraba vode v gospodinjstvih povečuje tudi količine odpadnih voda. Te pa se odlivajo vsepovsod, zastajajo po jarkih in po travnikih in okužujejo potoke. Pri vsem navidezem standardu smo torej v nenehni nevarnosti, da pride do kake epidemije kot v najbolj zaostalih krajih.

Ali pa naše ceste! Saj nimamo niti ene tlakovane vpadnice na glavno cesto, kaj šele ulice v naseljih. Vedno več avtomobilov dviga med vedno lepšimi hišami oblake prahu. Je to visok standard?

Nima pomena razčlenjevati, zakaj smo dovolili, da naš kraj na tem področju tako zaostane. Rajši kaj ukrenimo, da nas čas ne bo še bolj prehitel.

Seveda ni misliti, da bomo lahko čez noč dohiteli vse, kar smo doslej zamudili, saj bi rabili ogromno denarja. Treba pa se je stvari načrtno lotiti in storiti vsaj toliko, kolikor zmoremo. Tudi 1000 km dolga pot se začne s prvim korakom.

Prvi korak je že napravljen. Svet KS Ziri že pripravlja perspektivni program, ki predvideva povečanje zmogljivosti vodovoda (novo zajetje) ter obnovo in razširitev vodovodnega omrežja, graditev sistema glavne kanalizacije in asfaltiranje najbolj prometnih vpadnic na glavno cesto. Izvajanje tega programa bo trajalo več let — saj se bo delalo v etapah, v skladu z našimi možnostmi.

Pa bomo vse to zmogli? Saj bomo morali, ker rešitev »od zgoraj« ne bo.

Celoten program bomo financirali iz posebnega sklada za razvoj komunalnih dejavnosti v Zireh. V ta sklad pa se bodo stekala sredstva iz različnih virov.

Glavni in trajni vir bo bržkone prispevek delovnih organizacij, ki bodo o temsklenile poseben samoupravni sporazum. Ta prispevek bodo delovne organizacije več let izločale iz dohodka pred razdelitvijo in sicer v višini 1% na bruto osebne dohodke vseh zaposlenih, ki prebivajo na področju Krajevne skupnosti Ziri. Pričakovati je, da bodo k sporazumu pristopile ne le gospodarske organizacije in zavodi, ki imajo svoj sedež v Zireh, ampak tudi tiste delovne organizacije, ki imajo v Zireh le svoje enote. Ta prispevek bi znesel letno nad 40 milijonov starih din.

Drugi vir sredstev bo občinski proračun. Kot je znano, se del občinskega proračuna vrača krajevnim skupnostim — delno za pokritje stroškov za redno dejavnost krajevnih skupnosti, delno pa za vzdrževanje in obnovo cest in drugih komunalnih objektov. Krajevna skupnost bo vlagala v omenjeni sklad del teh proračunskih sredstev, razen tega pa še morebitni presežek dohodkov iz svojih komunalnih dejavnosti in tudi sredstva iz cestnega sklada, kolikor ne bodo porabljeni za tekoče vzdrževanje cest.

Mimogrede lahko omenimo, da doslej nismo bili zadovoljni z višino »dotacije«, ki jih je občinska skupščina dodeljevala naši krajevni skupnosti. V občinskem proračunu si bomo morali še iz-

boriti takšen delež, ki bo ustrezal tako našemu prispevku v proračunu kot tudi upravičenim potrebam našega kraja.

Tretji pomemben vir dotoka sredstev v sklad pa bodo prispevki občanov. Tu bi omenili najprej prispevek za uporabo mestnega zemljišča, ki je že vpeljan. Mogoče bo prišla v poštev razširitev področja, kjer se ta prispevek plačuje.

Nadalje bo pomemben prostovoljni prispevek tistih občanov, ki so za posamezne komunalne objekte še posebej zainteresirani. To bo prišlo v poštev zlasti pri asfaltiranju cest. Na takšen način je že zbran večji del potrebnih sredstev, da bo še letos asfaltirana cesta od lekarne do naselja »Umag«, prihodnje leto pa bo najbrž na vrsti cesta v Novo vas.

Precej denarja bi se lahko zbralo tudi na ta način, da bi vsi zaposleni v kraju namenili svoj enodnevni ali večdnevni zaslužek n. pr. za obnovo in razširitev vodovoda. Morda nam prav akcija, ki so jo začeli delavci v Kropi, ponuja sprejemljivo rešitev. Ko bi delavci vseh zirovskih podjetij delali deset prostih sobot in zaslužek namenili za vodovod ali kanalizacijo (namesto v dvomljiv vzevni sklad za stabilizacijo), bi to zneslo najmanj 120 milijonov starih din. S tem zneskom pa bi se dalo napraviti marsikaj.

Seveda pa bo v vseh etapah zaželeno tudi prostovoljno delo pri samem izvajanju komunalnih objektov, posebno tam, kjer ni potrebno kvalificirano delo (izkopi, nasisi in podobno). Tudi takšen prispevek občanov je lahko zelo pomemben.

S sredstvi, ki bodo pritekala v sklad, bo upravljal upravni odbor sklada. Ta bo odgovoren svetu Krajevne skupnosti, z njegovim delom pa bodo seznanjeni tudi vsi občani, ki bodo lahko dajali svoje predloge ob sprejemanju letnih načrtov in ob letnem obračunu.

Samoupravni sporazum med delovnimi organizacijami naj bi zagotovil red-

dotok sredstev v sklad za več let. S tem pa bo podana možnost, da sklad najame pri banki kredite, tako da bi se lahko prej lotili tudi velikih vlaganj kot je kanalizacija.

Na Krajevni skupnosti Ziri so že stopili v stik z banko in poskušajo odkriti, kje tiči denar od nekaterih ukinjenih družbenih skladov bivše Zirovske občine. Ta denar (gre za kakih 400 milijonov starih din) bi namreč lahko porabili kot dolgoročen kredit za namene omenjenega sklada.

Pereče zadeve, ki se tičejo nas vseh in o katerih se že leta pogovarjamo ob vsaki priložnosti, se torej premikajo z mrtve točke. Pričako-

Skrajni čas je, da začnemo tudi v Zireh urejati vodovod, kanalizacijo, ceste...

vati je, da bodo vse delovne skupnosti v Zireh sprejele samoupravni sporazum, ki naj bi dal podlago za napredek tudi druge plati našega stan-

darda. Prav tako pa ni dvoma, da bodo občani tudi sami pripravljali prispevati precejšen delež.

Stojan PERTOVT

Samoupravna kronika

junij 72

12. 6. 1972 — gospodarski odpor

Obravnavano poročilo strokovnih služb o poslovanju podjetja v petih mesecih letošnjega leta. Obravnavana organizacija podjetja in pripravljen predlog za delavski svet. Dovoljen odpis nekaterih taks in zamudnih obresti na izredne izdatke.

12. 6. 1972 — odbor za sredstva skupne porabe

Sprejeto poročilo komisije za preveritev zahtevkov za stanovanjska posojila za 1972 o ugotovljenem dejanskem stanju gradenj in izdan nov sklep o razdelitvi stanovanjskih posojil med posilce.

Po poročilu direktorja potrditev izdanih nalogov za izplačila iz sredstev skupne porabe do 5000 dinarjev v skladu s sklepom delavskega sveta dne 10. 4. 1972.

14. 6. 1972 — odbor za obrambo

Na seji je bil za predsednika odbora ponovno izvoljen Heron Šubic. Obravnavan je bil osnutek pravilnika o zaščiti tajnosti podjetja in osnutek pravilnika o narodni obrambi in civilni zaščiti. Obravnavan je bil tudi finančni plan za leto 1972 in nabavo

opreme za civilno zaščito. Sprejet je bil sklep, da se v letošnjem letu nabavi oprema in material za približno 45.000 din.

15. 6. 1972 — odbor za varstvo pri delu

Za predsednika odbora imenovan ponovno Franci Poljanšek. Sprejet sklep, da se osnutek pravilnika o odškodninah delavcem da v javno razpravo. Obravnavano vprašanje mleka, ki ga dobivajo delavci na nekaterih mestih in določeno, da v naprej dobivajo sadni sok.

Imenovana komisija za izdelavo ocene požarne varnosti in osnutka pravilnika požarne varnosti.

20. 6. 1972 — odbor za izobraževanje

Razpravljal je predvsem o zaključku razpisa za štipendije in prijavah. Podelil 18 štipendij za poklicno šolo, 9 štipendij za različne srednje šole in 3 štipendije za visoke šole.

23. 6. 1972 — upravni odbor delavskega sveta

Imenovana komisija za izdelavo akcijskega programa za proučitev možnosti za ustanavljanje temeljnih organizacij združenega dela v na-

šem podjetju. Izvoljen namestnik člana skupščine sklada skupnih rezerv skupščine občine Skofja Loka.

27. 6. 1972 — odbor za nagrajevanje

Za predsednika odbora ponovno izvoljen Janez Smeh. Sprejet osnutek dopolnitve pravilnika o povračilu potnih in drugih stroškov. Dopolnitev se nanaša na priznavanje nočnih v tujini tako kot to dovoljuje najnovejša republiška uredba (poleg dnevnice se lahko prizna tudi hotelski račun, kolikor presega 30% dnevnice).

Določena je še višina dodatka za ločeno gospodinjstvo za delavce, ki so premeščeni na Col in za poslovodjo v Zadru.

28. 6. 1972 — svet rodajne mreže

Obravnavani so predlogi, naj bi v pravilnik o delitvi sredstev za osebne dohodke vnesli nekatere spremembe in dopolnitve, ki naj bi povečale stimulacijo za poslovni uspeh prodajaln. O teh predlogih bo razpravljala še odbor za nagrajevanje.

Zanimiv in koristen izlet

NASE DELAVKE OBISKALE PLANIKO IN PEKO

Delavke v težki šivalnici smo na enem izmed sestankov izrazile željo, da bi si ogledale kako sorodno tovarno. Ta želja se nam je tokrat izpolnila.

Bila je sobota. Navadno pomladno jutro kot toliko drugih. Našo kotlino je zagrinjala gosta megla. Zbrale smo se pred Alpino, sicer nekoliko zaskrbljene zaradi vremena, ki pa se je na poti do Kranja že povsem zjasnilo, kar je ob prekrasni gorjenjski pokrajini še prispelo k prijetnemu razpoloženju.

Naš cilj je bila najprej Planika. Malo po sedmi uri smo že parkirali pred močno stavbo. Porazdelili so nas v 3 skupine in prijazno popeljali v obrat.

Zanimala nas je predvsem šivalnica. Opazile smo, da Planika izdeluje pretežno športno obutev. Z zanimanjem smo si ogledale tudi gumarno, kjer sami izdelujejo gumaste podplate. Občudovale smo te delavce, ki si v težkih pogojih služijo vsakdanji kruh. Ti ljudje prav gotovo cenijo vsak dinar. Vodili so bili zelo prijazni in so nam raztolmačili vse, kar nas je zanimalo.

Za nas, ki delamo v težki šivalnici, je bil ogled Planike nekaj novega in zanimivega, čeprav tudi naše podjetje ne zaostaja za kranjsko tovarno.

Po ogledu Planike nas je avtobus odpeljal v Tržič. Tudi v Peko so nas lepo

sprejeli in zaželeli dobrodoščilo. Najprej smo si ogledale sekalnico zgornjih delov in šivalnico. Delavnice so popolnoma nove, prostorne, svetle in lepo urejene. Tovarna Peko prav v tem času doživlja rekonstrukcijo. To je takoj opaziti. Kljub temu je vse tako domače in snažno. Opazile smo presenetljivo disciplino in marljivost delavcev. Zelo lep vtis naredi na obiskovalca obleka delavcev. Vsi nosijo modre halje ali predpasnike.

Razkazali so nam tudi razvojni sektor. Ze ob vstopu dobiš vtis medicinskega laboratorija. Osebe je v belih haljah. Potek dela imajo urejen tako, da vse vzorce izdelajo sami od začetka do konca. Morebitne napake in pomanjkljivosti odpravijo že v samem razvoju ob prisotnosti strokovnjakov. To je velika prednost, ker napake lahko odpravijo, preden pridejo artikli v proizvodnjo. Kaj takega pri nas zelo pogrešamo.

Izredna zanimivost je nov stroj, kjer izdelujejo poliuretanske podplate. Tehnološki proces poteka avtomatično od tekočine do gotovega podplate.

Vtis, ki smo ga odnesle iz tovarne Peko nam bo ostal v spominu. Želim, da bi tudi naši vodilni ljudje sprejemali skupine iz sorodnih podjetij tako gostoljubno in prijazno, kot so oni nas.

Po kratkem pogovoru smo se poslovile od tovarne Peko in se odpeljale še proti Dragi in Begunjam. Tam smo si ogledale muzej in spomenik talcev. Po kosilu smo se razkropile po Bledu in njegovi okolici. Proti večeru smo se odpravile proti domu srečne in bogatejše za novosti in zanimivosti, ki smo si jih tega dne ogledale.

Udeleženke izleta smo hvaležne organizatorjem, da so nam omogočili to zanimivo potovanje, ki nam je dalo tudi nekaj pobud, katere bomo lahko uporabile pri svojem delu v podjetju.

Ivanka Bekš

Počitniška moda

Če si ravno pripravljate garderobo za počitnice, vam svetujem še takšno oblečko iz frotirja, ki si jo lahko napravite sami v enem popoldnevu. Prišla vam bo prav pri odhodu na plažo, s plaže na kosilo in sploh vam nadomesti standardno haljo.

Po istem kroju lahko sešijete tudi oblečko za večerni ples, izberete pa drugo blago. In še pozor: modrčka pod njo ne smete nositi, ker je hrbet popolnoma odkrit.

Duša Mesec

Jože Peternel

Ubiti zvon

(9. nadaljevanje)

»Ivan, do smrti ti bom hvaležen, če mi boš pomagal dobiti službo v Ljubljani in urediti vse potrebno.«

»Veš, Andrej, delo se v mestu lahko dobi in tudi iz kovinske stroke, kot tebe veselijo. Stanoval boš lahko nekaj časa pri meni, potem pa bova že dobila kaj boljšega.«

»Prav, saj sem vsega vajen.«

»Andrej, kako pa si kaj z denarjem?«

»Ja, saj res. Suh sem kot cerkvena miš. To mi je dal grunt v dvajsetih letih. No ja, saj veš, bila je vojna in...« je poskušal nekoliko omiliti.

»Ne skrbi Andrej, tudi to bova nekako že uredila. Za prvo silo ti bom jaz posodil, potem pa boš sam zaslužil. Delo ti preskrbim še ta teden. V soboto, ko pridem spat domov, ti bom že lahko povedal pri čem si.«

»Nič zato, Ivan! Zdaj pa zaplešiva. Končno je prišla svoboda tudi zame!« je veselo

vzkliknil Andrej in objel Ivana okrog ramen.

Pozno zvečer je Andrej nekoliko okajen od žganja kradoma prišel domov. Razgreta kri ga je vlekla k Justinu. Sezul se je in se v teini dotipal do njene sobe.

»Justina!« je šepetal. Ni se oglašila. Sedel je na posteljo in z roko iskal njen obraz.

»Justina, ali spiš?«

»Ne,« je dahnila.

»Kaj ti je?« je poskušal biti nežen. Sklonil se nad njo, da bi jo poljubil. Vonj po dimu in pijači jo je dušil. »Pojdi ven!« je nejevoljno odvrnila.

»Saj veš kako je oče danes razdražen. Če te dobi tu, bo še mene pognal od hiše.«

»Nič zato, greva pa oba v mesto,« je nekoliko negotovo dejal in jo poskušal pobožati po obrazu.

»Povem ti, da rajši ostanem dekla vse življenje, kakor da bi šla s teboj v negotovost.«

»Bi hotela, da ostanem doma?« je užaljeno ugovarjal.

»Sama si slišala, kakšne pogoje mi postavljajo, in kako

bi gledali na najino ljubezen. Zato je padla moja zadnja beseda in je ne morem več preklicati.«

»Potemtakem pojdeš za vsako ceno zdoma?« je vprašala in se poskušali odmakniti.

»Tako je. In ti lahko greš z menoj. Poiskal bom tudi tebi delo in zaživela bova, kot se človeku spodobi. Vlada sva še in vse življenje je še pred nama. Zaživela bova lahko skupaj ali pa vsak po svoje.«

»Torej, to so tvoji načrti!« je skoraj zavpila in bruhnila v jok.

»Nisi me prav razumela,« se je Andrej poskušal izmotati, toda Justina ga je odločno odinila od postelje. »Poberi se ven, ali pa pokličem očeta!«

»Punca, še žal ti bo,« je užaljeno rekel ko je odhajal iz njene sobe. Spat se je spravil na skedenj. Počutil se je kot poraženec in zmagovalec obenem. Legel je v dišečo seno in kmalu trdno zaspal.

Ni se še popolnoma zdani, ko se je že napravil. Bil je nekoliko razdvojen zaradi Justine. Zagledal je očeta, ki se je zdel ves zlomljen in potrt.

»Oče, kje naj danes začnem z delom?« je vprašal nekoliko boječe.

Oče je obstal in ga prezirljivo pogledal: »Če ti je kaj do dela, vzemi kramp in izkoplji tiste tri stare hruške tam za hlevom,« je hladno dejal in odšel v hlev.

Lotil se je starih debel. Kopal je med stare suhe korenine in razmišljal: »Oditvi v tovarno, to je po očetovem mnenju sramotna odločitev za prvorojenega sina na tem ponosnem Andrejevšču.«

Grenko se je nasmehnil in se zagledal v stare šture onemoglih dreves.

»Tudi drevesa žive v teh pustih tleh je polovično življenje. Jaz pa nočem ostati podraščan. S polno rastjo hočem zaživeti. Ne, to se tu ne da.«

Zakotalil se bom po bregu navzdol kakor dozorelo jabolko in se ustavi na ravnem, na rodovitnih tleh. Pognal bom svoje korenine do tiste črne rodovite prsti, ki še čaka, da jo napolnimo s samim seboj, da se razrastemo, razcvetimo, razplodimo in obrodimo v njej.

Zakotalil se bom med množico, kjer bomo drug drugemu dajali življenjskih moči. Ali pa naj se ukoreninim

med kamenjem, neopazno dorastem do prvih vej in obrodim trpek, droben sad?«

»Ne, ne bom spremenil svoje odločitve, čeprav mi je žal očeta!« je naglas pribil. »Justina pa ima še ta teden čas za premislek,« je še dodal.

Teden se je počasi vlekel. Bil je pravi tihi teden.

Andrej je komaj dočakal sobote in Ivana.

Mračilo se je že, ko je Ivan prisopel po bregu navzgor: »Vse je urejeno. Delal boš v naši tovarni. Kar pripravi culo in v ponedeljek greš z menoj!«

»Bravo Ivan!« je veselo vzkliknil Andrej, ter ga z vso močjo objel. Ni opazil očeta, ki jima je prihajal nasproti.

»Torej s tem sta skuhala to maslo,« je jezno dejal oče. »Ni mu več dišalo, da bi še hodil k nam na košnjo. Sedaj boš pa ti, Andrej, njemu hlapčeval.«

»Saj ni res tako!« je Ivan užaljeno odgovarjal. Oče pa je molče stopil v vežo in se je izgubil v polmraku.

»Ne jezi se! Naj misli oče svoje, jaz pa svoje,« je menil Andrej v zadregi.

Razšla sta se z mešanimi občutki.

(Nadaljevanje prihodnjic)

Veliki športni uspehi

Tekmovanja v košarki, v republiški ligi in v podzveznih ligah so končana. Zaključeno je tekmovanje pionirk za naslov državne prvaka v košarki, zato lahko na kratko pogledamo, kakšne uspehe so v teh tekmovanjih dosegle žirovske ekipe.

Prve v republiki

Daleč najboljše rezultate so dosegle tekmovalke osnovne šole, saj so ponovno osvojile naslov republiških prvakinja in si s tem pridobile pravico nastopa na državnem prvenstvu, ki je bilo v Ohridu. Tudi tam so dosegle odlični uspeh, saj so med najboljšimi ekipami posameznih republik osvojile več kot izredno četrto mesto.

ogorčenem boju, izredno pristranskem sojenju ter celo potvarjanju zapisnika izgubile z rezultatom Žiri : Beograd 37:38

Četrte v državi

Končni vrstni red:

1. Hrvatska
2. Vojvodina
3. Srbija
4. Slovenija
5. Bosna

Najboljše strelke za Etiketso bile: Ida Mlinar 94 košev, Vida Mlinar 72 košev, Nada Vehar 70 košev, Viktorija Galičič 59 košev, Milena Giacomelli 58 košev itd.

Kljub temu, da ženska ekipa iz Žirov prvič sodeluje v takem tekmovanju, so mlade igralke prikazale solidno igro, tako lahko pričakujemo, da se bodo v drugem delu tekmovanja, jeseni, še boljše odrezale.

Mladinci prvi

Tudi mladinci Kladivarja, ki so ravno tako tekmovali v

Lestvica: 1. Alpina	28
2. Triglav	22
3. Idrija	16
4. Šiška II	16
5. Milica	14
6. Koper	8
7. Nagaoka	8
8. Sentvid	4
9. Olimpija III	0

V slučaju, da se Mariboru ne bo posrečilo vstopiti v II. zvezno ligo, bodo morali na kvalifikacije, na katerih bodo sodelovale prve tri ekipe iz vzhodne oziroma zahodne regije in pa zadnje uvrščeni v I. ligi, v prvo ligo se bodo plasirale prve tri ekipe.

Če pa bo Maribor uspešen, pridejo naši v prvo ligo avtomatično. Poleg prvega mesta v ligaškem tekmovanju, je ekipa judoistov dosegla še zelo dober uspeh v tekmovanju za judo pokal Slovenije. Sodelovalo je 22 ekip, Alpina pa se je uvrstila na 5. mesto, takoj za Impolom, Mariborom, Olimpijo in Branikom.

Zelimo, da bi vse športne sekcije, ki so letos dostojno zastopale Žiri na tekmovanjih v republiškem in državnem merilu, z isto prizadevnostjo in vztrajnostjo delale tudi v bodoče.

Miha Govekar

Mladina na pohodu

Letos praznujemo trideseto obletnico ustanovitve slovenske partizanske vojske in partizanskih odredov v Sloveniji. Osrednja prireditev je bila 4. julija na Zadobrovi pri Ljubljani.

Zirovska mladinska četa, ki je štela 25 članov, je odšla na pot proti Zadobrovi 3. julija ob 13. uri. Sonce je že zdavnaj zatnilo, ko smo po 25 km hoje prispeli v Polhov Gradec. Tu so nas že čakale Selška, Skofjeloška in Poljanska četa, s katerimi smo se na Dvoru združili v Skofjeloški odred. Po večerji smo se pogovarjali z novimi znanci srečanje.

iz drugih čet, pa tudi zaplesali smo. Po vsem tem se nam je počitek na seniku kar prilegel.

Naslednji dan smo nadaljevali pot proti Zadobrovi z avtobusom. Tam smo se vključili v zbor vseh sodelujočih enot. Govoril je tov. Edvard Kardelj, nakar so podelili odlikovanja, sledil pa je kulturni program in tovariško srečanje borcev, mladine in ostalih udeležencev.

Tako smo proslavili letošnji dan Borca, spoznali in se naučili marsikaj, predvsem pa doživeli pravo partizansko srečanje.

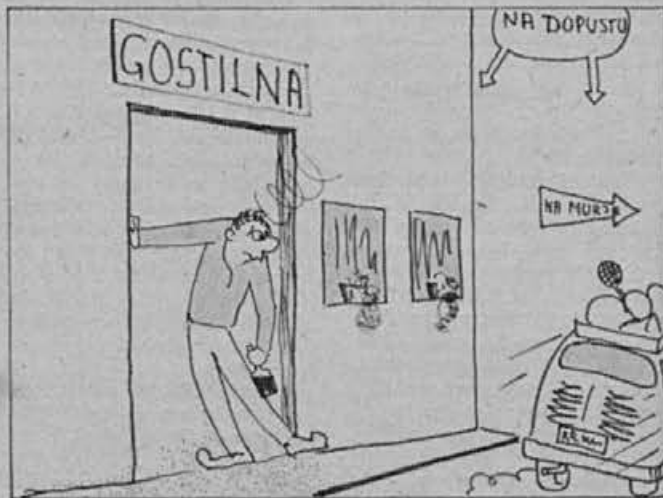
Ksenija Ikić

Kej je djau?

Na zadnje nagradno vprašanje smo prejeli skoraj toliko duhovitih odgovorov, kolikor je bilo prošenj za stanovanjsko posojilo. Uredniški odbor se je znašel v velikih škripcih, saj razpolaga še z manjšim skladom kot je tisti za stanovanjska posojila. Končno smo sklenili, da napravimo tako, kot je bilo s posojili: enim vse — drugim nič. Razlika je le v tem, da vendarle objavljamo tudi nekaj nenagrajenih odgovorov in pa v tem, da ni pritožbe. Odbrali smo tele odgovore:

1. Kejšn auta si naroču? (nagrado 30 dinarjev dobi Marjan Pišljnar)
 2. Škoda, de ni u devizah! (nagrado 20 dinarjev dobi Anica Govekar)
 3. Pa sn lh spet! (nagrado 10 dinarjev dobi Anica Stanovnik)
- Kar taje padrtije sn pokazau. (PD)
 Kam si pa vila skreu? (ZP)
 Sn že bliži autu. (AG)
 Nakažite na Slovenijeavta! (ED)
 Te je po nos, kej? (MK)
 A naba za auta? (NP)
 Hudič na velk kap serje. (DJ)

NOVO NAGRADNO VPRAŠANJE: KEJ JE DJAU?

Odgovore napišite med dopustom in jih oddajte takoj 1. avgusta!

Ekipa košarkaric osnovne šole Žiri — prva na republiškem in četrta na državnem prvenstvu.

Prav gotovo bi dosegle še boljše uspehe, vendar pri žrebu niso imele sreče, saj so bile v skupini z ekipo Hrvatske, ki je bila po mnenju strokovnjakov najboljša. V finale pa se je plasirala samo prvouvrščena ekipa, medtem ko je drugouvrščena igrala za 3. oziroma 4. mesto. Pogledajmo kakšne rezultate so naše dosegle v svoji skupini: Slovenija : Makedonija 31:24 Slovenija : Crna gora 55:23 Slovenija : Hrvatska 27:40

V borbi za tretje mesto so se naša dekleta pomerila z ekipo Srbije, s katero so po

6. Kosovo
7. Makedonija
8. Crna gora

Tekmovalkam, prav tako pa tudi trenerju tov. Dariju Erznožniku, ob tem ponovnem uspehu iskreno čestitamo, se jim zahvaljujemo za njihov trud in želimo, da bi še naprej tako uspešno zastopali žirovsko in slovensko košarko.

In še najboljše strelke: Vida Mlinar 48 košev, Milena Gantar 35 košev, Nada Kavčič 18 košev, Majda Bogataj 15 košev itd.

Zenske druge

Lep uspeh so v svojem tekmovanju dosegle tudi nekoliko strejše predhodnice pionirk, ekipa Etikete, ki je letos prvič tekmovala in sicer na tekmovanju Ljubljanske tekmovalne skupnosti ter po 1. zavrtljaju zasedla 2. mesto.

Lestvica: 1. Litija	14 točk
2. Žiri	10 točk
3. Vrhnika	8 točk
4. Olimpija	8 točk
5. Kočevje	8 točk
6. Stadion	6 točk
7. Zarja	2 točk
8. Ježica	0 točk

Ljubljanski tekmovalni skupnosti, so dosegli lep uspeh, saj so v svoji kategoriji osvojili prvo mesto, brez poraza.

Lestvica: 1. Kladivar	12
2. Ljubljana	5 (-1)
3. Moste	4
4. Črnuče	2

Najboljši strelci: Erznožnik Ciril 117 košev, Franci Kavčič 35 košev, Srečko Erznožnik 28 košev itd.

Clani na repu

Tekmovanje članov v II. republiški ligi — zahod je končano. Tako kot lansko leto, so naši tudi letos ostali na repu lestvice, kjer imajo Logatec, Kladivar in Cerknica vsak po 2 točki.

Še strelci v ekipi: Rajko Krvina 212 košev, Viktor Zakej 93 košev, Ciril Erznožnik 61 košev itd.

Judoisti v prvi ligi

Končno lahko z gotovostjo trdimo, da bomo judoiste Alpine v naslednji sezoni gledali v I. republiški judo ligi. V tekmovanju v svoji skupini so prepričljivo osvojili prvo mesto.

»DELO, ŽIVLJENJE« je glasilo tovarne obutve ALPINA ŽIRI. Ureja ga uredniški odbor: MARIJA KASTELIC, VLADIMIR PIVK, ALFONZ ZAJEC, ANTON ZAKELJ, ERNEST DEMSAR, MILAN MOČNIK, STANE KOSMAC, STOJAN PERTOVT, odgovorni urednik MAJDA JESENKO, glavni urednik Izhaja mesečno. Naklada 1400 izvodov. Tisk Gorenjski tisk Kranj.